

STANOWISKO ZESPOŁU EKSPERTÓW
POLSKIEJ RADY MUZYCZNEJ

Edukacja muzyczna w oświacie
październik 2024

Polska Rada Muzyczna od kilkunastu już lat stara się konstruktywnie wpłynąć na debatę o stanie powszechnej edukacji muzycznej. Dorobek i doświadczenie polskiego środowiska muzycznego mogą wspierać władze publiczne w tworzeniu nowoczesnych rozwiązań systemowych.

Przykładem tego może być Program „Grajmy w szkole”, który powstał w gronie organizacji członkowskich Polskiej Rady Muzycznej jako odpowiedź na utrzymujące się trudności we wprowadzaniu systemowych zmian naprawczych w powszechnej edukacji muzycznej. Idea „Grajmy w szkole” zakłada tworzenie szkolnych pracowni muzycznych wyposażonych w instrumenty i wspierających praktykę muzyczną w całej Polsce. W 2019 roku wspólnie z Instytutem Muzyki i Tańca w 12 szkołach zrealizowaliśmy pilotaż, który stworzył podstawy merytoryczne dla powstawania setek takich pracowni. Mamy nadzieję, iż Program będzie realizowany, stanie się kołem zamachowym dla edukacji muzycznej w Polsce i przyczyni się do rozkwitu zawodu nauczyciela muzyki.

Postawmy na edukację artystyczną w oświacie! Takie są trendy w edukacji na świecie, takie są potrzeby społeczne również w Polsce, ponieważ współcześnie, wobec rozwoju technologii, coraz ważniejsze staje się rozwijanie wrażliwości, wyobraźni i postaw twórczych. Nowoczesna edukacja artystyczna potrzebuje więcej dobrze przygotowanych i zainteresowanych pracą w oświacie absolwentów uczelni artystycznych oraz lepszych warunków dla ich pracy. Takie zadania są naszym wspólnym celem i będą miały w niedalekiej przyszłości wielki wpływ na polską kulturę.

Polska Rada Muzyczna jest członkiem Międzynarodowej Rady Muzycznej afiliowanej przy UNESCO, istnieje od 1956 roku, reprezentuje w kraju i na forum międzynarodowym 32 instytucje i organizacje muzyczne: filharmonie, instytucje kultury, uczelnie, instytuty i wydawnictwa muzyczne, związki twórcze, fundacje i stowarzyszenia. W ramach Polskiej Rady Muzycznej od lat działa Zespół Ekspertów, którego pierwszym Przewodniczącym był prof. Andrzej Rakowski, a obecnie jest dr Andrzej Białkowski.

Aktualne analizy Zespołu Ekspertów i Zarządu PRM pozwalają przedstawić dziś kilka ważnych wniosków.

1. Naszym postulatem jest **włączenie do etatu nauczyciela muzyki dwóch godzin przeznaczonych na prowadzenie zespołów muzycznych wokalnych i instrumentalnych**. Taka praktyka miała już miejsce w polskim systemie oświaty przed rokiem 1989 i przynosiła korzystne rezultaty. Powrót do tej tradycji jest zgodny z ewolucją powszechnego kształcenia muzycznego w Europie, gdzie rozwijana jest przede wszystkim praktyka muzyczna, zespoły instrumentalne i wokalne oraz zajęcia muzyczno-ruchowe dla młodszych dzieci.

2. Fundamentalne znaczenie ma też **kwestia kształcenia nauczycieli muzyki**. Reformy, które wdrożono w ostatnich kilkunastu latach, spowodowały, że kształcenie na kierunku „Edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej”, straciło swoją pedagogiczną tożsamość, na rzecz artystycznej, (głównie dyrygenckiej i jazzowej). W praktyce oznacza to redukcję kadry specjalizującej się w pedagogice i metodyce. Jest to trend sprzeczny z potrzebami społecznymi i wyzwaniem zawodowym stojącymi przed absolwentami szkolnictwa muzycznego, którzy powinni być wyposażeni w najnowszą wiedzę i umiejętności niezbędne do wszechstronnego i nowoczesnego uczenia muzyki, uwzględniającego choćby podmiotowość uczniów i rozwój technologii.
3. Polska Rada Muzyczna uważa, że **przygotowanie nowej podstawy programowej przedmiotu „Muzyka” wymaga włączenia do pracy nad nią**, obok nauczycieli i specjalistów z zakresu powszechnej edukacji muzycznej, także **grona ekspertów muzycznych**, co jest praktyką stosowaną w wielu krajach europejskich. Dzięki temu dokument podstawy programowej może być kształtowany w zgodzie ze współczesnymi kierunkami na rynku sztuki muzycznej, ze współczesnym kontekstem doświadczenia kulturowego dzieci i młodzieży, z ideami wspólnotowości obywatelskiej, z potrzebą rozwoju kreatywności. Przede wszystkim zaś współpraca z ekspertami muzycznymi pozwoli w większym stopniu odwoływać się do dominującej w wielu systemach oświatowych, a cennej dla nas **koncepcji uczenia muzyki poprzez jej uprawianie**.

Viola Łabanow

dr Andrzej Białkowski